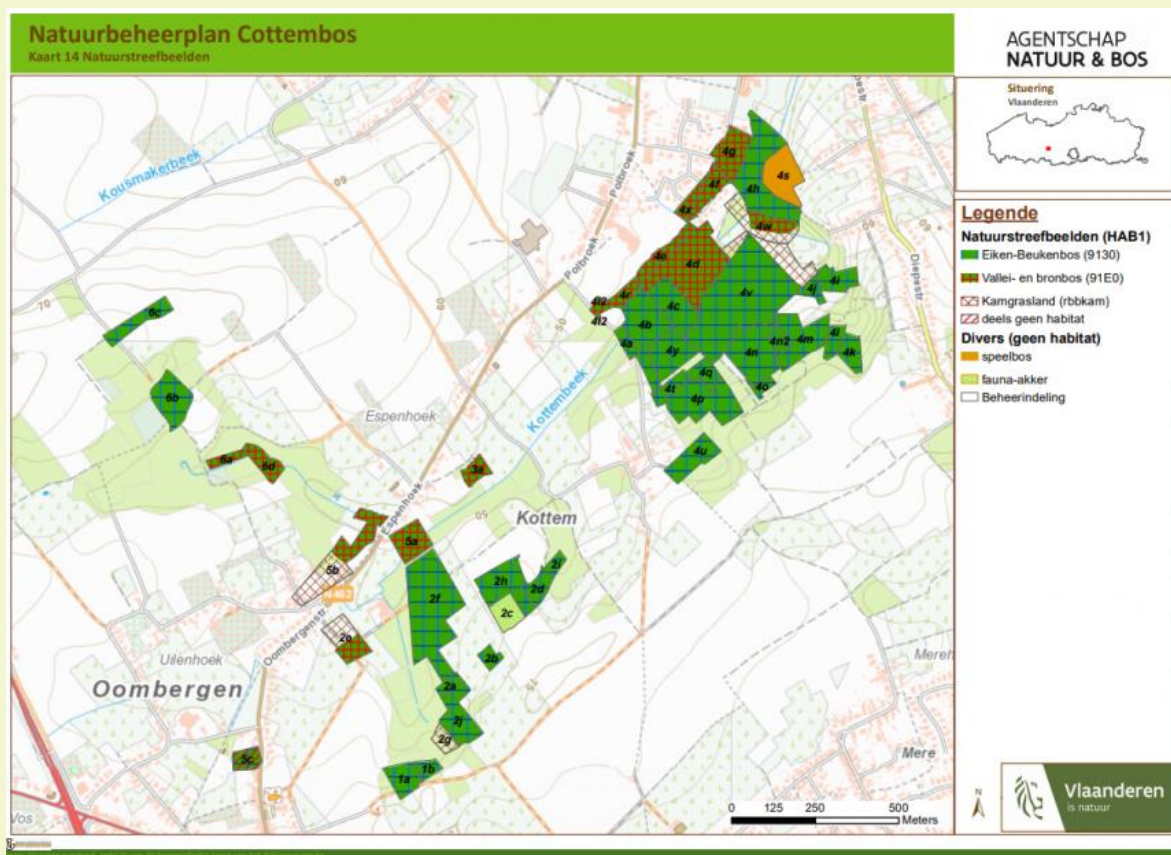

Het nieuwe natuurbeheerplan: een verbintenis met voordelen

4 januari 2019 12:15 door Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)

Sinds 28 oktober 2017 is er een nieuwe regelgeving van kracht rond het natuurbeheerplan. In drie artikels in Bosrevue geeft het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) meer inzicht in deze nieuwe regeling. In [het eerste artikel](#) in Bosrevue 68 gaven we wat meer informatie over de theorie en de beleidscontext. In [het artikel](#) in de Bosrevue 71 wordt beschreven hoe je een nieuw natuurbeheerplan opstelt en wat er moet gebeuren om een bestaand beheerplan voor een bos of voor een erkend natuurreservaat om te zetten naar een natuurbeheerplan. In dit derde artikel zullen we het hebben over het engagement en de voordelen gekoppeld aan een natuurbeheerplan, waaronder de subsidies en de fiscale voordelen.

Jouw engagement

Door een natuurbeheerplan op te stellen en te laten goedkeuren engageer je je als beheerder. Je gaat een verbintenis aan met het Agentschap voor Natuur en Bos tot het effectief uitvoeren van de beheermaatregelen nodig om de beheerdoelstellingen uit het beheerplan te realiseren.

Tegenover deze verbintenis vanwege de terreinbeheerder staat de verbintenis van de Vlaamse overheid om subsidies te verlenen voor het realiseren van bepaalde doelstellingen opgenomen in het natuurbeheerplan (zie verder).

Jouw voordeel: minder administratieve last

Een voordeel van een natuurbeheerplan is zeker dat je voor het uitvoeren van de beheermaatregelen minder vergunningen allerhande moet aanvragen: kapmachtiging in toepassing van het Bosdecreet, omgevingsvergunningsplicht voor wijzigen van vegetatie of wijzigen van kleine landschapselementen (tot voor kort was dit de natuurvergunning), individuele ontheffing op enkele VEN-verboden. Ook afwijkingen van de verboden van het Soortenbesluit kunnen in het natuurbeheerplan geïntegreerd worden. Er kan ook vrijstelling van omgevingsvergunningsplicht voor het vellen van hoogstammige bomen (niet in bosverband) en voor een reeks kleine inrichtingswerken verleend worden.

Meer informatie over welke vergunningen je niet meer nodig hebt en welke flankerende regelgeving toch nog van toepassing blijft, vind je op [deze link](#).

Ook fiscale voordelen

Om beheerders van natuurterreinen te stimuleren tot de keuze voor een hoger ambitieniveau (minstens type twee) en tot een snelle opmaak van een natuurbeheerplan zijn er diverse fiscale voordelen voorzien.

Concreet kunnen volgende fiscale voordelen worden verleend voor onbebouwde onroerende goederen, waarvoor een natuurbeheerplan type twee, drie of vier opgesteld is.

Vrijstellingen in het kader van een natuurbeheerplan	Type twee	Type drie	Type vier
Erfbelasting	50%	75%	100%
Schenkbelasting	75%	100%	100%
Verkooprecht			100%
Onroerende voorheffing			100%

Als er op het ogenblik van de erfenis, schenking of verkoop nog geen goedgekeurd natuurbeheerplan is, kan je een *intentieovereenkomst* afsluiten met het Agentschap voor Natuur en Bos. Je geniet dan onmiddellijk van de hiervoor vermelde fiscale voordelen. Binnen de twee jaar moet er dan wel een deel 1 verkenning van het natuurbeheerplan goedgekeurd zijn. Binnen vier jaar moet er uiteindelijk een goedgekeurd natuurbeheerplan zijn.

Regelgeving, praktische informatie en formulieren over erfbelasting, schenkbelasting en verkooprecht en onroerende voorheffing vind je op [deze link](#).

Formulieren voor een intentieovereenkomst en meer uitleg over hoe je de fiscale vrijstellingen kan bekomen, vind je op [deze link](#).

Financiering voor de uitvoering van het natuurbeheerplan

Op 28 oktober 2017 is tegelijk met de nieuwe regelgeving rond natuurbeheerplannen ook een nieuwe subsidieregeling van kracht geworden.

Hieronder bespreken we enkel die subsidies die rechtstreeks gekoppeld zijn aan het natuurbeheerplan en de uitvoering ervan:

- subsidie voor opmaak en wijziging natuurbeheerplan
- beheersubsidie voor de realisatie van natuurstreefbeelden
- subsidies om terreinen toegankelijk te maken en te houden.

Deze subsidies worden bij het goedkeuren van het natuurbeheerplan toegekend. Ook bij de omzetting van een bestaand beheerplan (bijvoorbeeld een uitgebreid bosbeheerplan) naar een natuurbeheerplan worden deze subsidies toegekend.

Zowel natuurlijke personen (private eigenaars), privaatrechtelijke rechtspersonen (firma's en verenigingen) als besturen komen in aanmerking voor deze subsidies. Openbare instellingen die afhangen van het Vlaams Gewest en instellingen onder toezicht van de federale overheid komen niet in aanmerking. Een gedetailleerde lijst vind je op [deze link](#).

Voor de berekening van het subsidiebedrag is heel wat informatie uit het natuurbeheerplan nodig. Het Agentschap voor Natuur en Bos werkt aan een e-loket voor de invoer van de gegevens voor de subsidie. In afwachting vul je de gegevens in op een rekenblad '**invulformulier natuurbeheerplan subsidies**'. Je dossierbeheerder bij team AVES helpt je graag verder, als je hierbij vragen hebt. Je kan het formulier [hier](#) downloaden.

De hieronder vermelde subsidiebedragen gelden voor het jaar 2017. Voor de volgende jaren worden die bedragen telkens geïndexeerd op basis van de gezondheidsindex van de maand januari van dat jaar.

De subsidies worden bij de goedkeuring van het natuurbeheerplan toegekend voor 6 jaar. Na de zesjaarlijkse evaluatie van het natuurbeheerplan wordt de subsidie voor de volgende 6 jaar toegekend.

De subsidie voor opmaak en wijziging van een natuurbeheerplan

Als je een nieuw natuurbeheerplan **type twee, drie of vier** opstelt voor een natuurterrein met een oppervlakte van **minstens 5 ha**, kan je een eenmalige subsidie verkrijgen. Je moet je dan wel engageren om binnen de drie jaar na de goedkeuring van deel 1 verkenning de overige delen van het natuurbeheerplan ter goedkeuring in te dienen.

De subsidie bestaat uit een basisbedrag van 100 euro/ha en een aanvullend bedrag van 100 euro/ha natuurstreefbeelden. Voor gezamenlijke beheerplannen wordt nog een extra aanvullend bedrag toegekend. Dat bedrag is afhankelijk van het aantal deelnemende eigenaars (3-5 eigenaars: 25 euro/ha; 5-10 eigenaars: 50 euro/ha; bij meer dan 10 eigenaars: 75 euro/ha).

Bij de uitbreiding van een goedgekeurd natuurbeheerplan kan uitsluitend een subsidie worden verkregen van 100 € per hectare natuurstreefbeelden waarmee het natuurbeheerplan wordt uitgebreid.

Bij het omzetten van een nog geldend bosbeheerplan of beheerplan van een erkend natuurreserveaat naar een natuurbeheerplan nieuwe stijl (zie hierover meer in het artikel in Bosrevue nr. 71 van 23 juli 2018) kan je een eenmalige subsidie van 100 euro/ha bekomen, berekend op basis van de oppervlakte van de percelen met een gewijzigd natuurstreefbeeld.

Beheersubsidie voor de realisatie van natuurstreefbeelden

Voor de delen van je terrein waar je een of meerdere natuurstreefbeelden zal realiseren gedurende de looptijd van het natuurbeheerplan **type twee, drie of vier** wordt een jaarlijkse beheersubsidie voorzien.

De subsidie bestaat uit een basissubsidie en een of meerdere aanvullende subsidies.

Het subsidiebedrag van de **basissubsidie** varieert naargelang de gekozen natuurstreefbeelden. De bedragen, uitgedrukt in euro per ha zijn gebaseerd op onderzoek rond normkosten voor het regulier beheer van de verschillende vegetatietypes. De tabel met de bedragen vind je op: <https://www.natuurenbos.be/basissubsidie>.

Als je in je natuurbeheerplan omvorming van homogeen uitheems bos naar een bosnatuurstreefbeeld voorziet, kom je in aanmerking voor een **aanvullende subsidie voor bosomvorming**. Deze subsidie is niet beschikbaar voor besturen. Als er in het homogeen uitheems bos toch al over meer dan 20% van de oppervlakte (bedekking) inheemse boomsoorten voorkomen, wordt de subsidie niet toegekend. Bij omvorming van het homogeen bosbestand naar het natuurstreefbeeld ppmb of ppms (aanplant van grove den met ondergroei van struiken en bomen, resp. lage ondergroei), moet het bosbestand minstens 60 jaar oud zijn. Het jaarlijks subsidiebedrag is 140 euro/ha. Dat bedrag is gebaseerd op het verlies aan inkomen uit houtoogst. De subsidie wordt maximaal gedurende 12 jaar toegekend. Als je naast het gewone beheer van de vegetaties ook extra beheermaatregelen in het natuurbeheerplan voorziet die nodig en relevant zijn voor het leefgebied van een of meerdere beschermde diersoorten kan je hiervoor jaarlijks een **aanvullende subsidie voor het behoud en verbetering van soorten** bekomen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het onderhoud van greppels, hagen, houtkanten, knobomen, poelen, vijvers, enz. In het natuurbeheerplan moet het leefgebied van de soort dan expliciet opgenomen zijn als natuurstreefbeeld. De soorten die voor de subsidie in aanmerking komen, zijn opgenomen in de tabel als [bijlage 1 van het subsidiebesluit](#). De soorten zijn ingedeeld in soortengroepen die horen bij een bepaald ecoprofiel. Het ecoprofiel voor groep 9 is bijvoorbeeld 'dieren van structuurrijke gesloten bossen'. Op [deze link](#) vind je de lijst met de subsidiebedragen. Bij elk van de 13 mogelijk te subsidiëren beheerpakketten is aangegeven voor welke soortengroep het beheerpakket mogelijk is en of er eventueel nog technische voorwaarden zijn vooraleer de subsidie kan toegekend worden. Bijvoorbeeld: Subsidie voor pakket 1 'onderhoud van greppels met het oog op slikranden' is enkel mogelijk in het leefgebied van soortengroep 1 'vogels van natte graslanden'.

In deel 5 opvolging van het natuurbeheerplan staat op welke manier de beheerder de beheerdoelstellingen zal opvolgen. De basismonitoring bestaat uit de jaarlijkse registratie van de uitgevoerde beheermaatregelen en om de 6 jaar een kwalitatieve evaluatie per

natuurstreefbeeld aan de hand van een evaluatieformulier. Hiervoor zijn geen subsidies voorzien. Voor bijkomende opvolging is er de **aanvullende subsidie voor de opvolging van resultaatsindicatoren**. De subsidie bedraagt 20 euro/ha/jaar voor opvolging aan de hand van indicatorlijsten. Voor natuurstreefbeelden die sterk afhankelijk zijn van grondwater – of oppervlaktewaterstanden kan het grond- of oppervlaktewaterpeil opgevolgd worden. Hiervoor is een aanvullende subsidie van 150 euro/jaar per peilbuis mogelijk. Als het leefgebied van een soort als natuurstreefbeeld is opgenomen in het natuurbeheerplan kan het soms nodig zijn om naast het opvolgen van de vegetatie ook de soort zelf op te volgen via een gestandaardiseerde vangst- of telmethode. In dat geval wordt de aanvullende subsidie verhoogd tot 50 euro/ha/jaar.

In een natuurreservaat (natuurbeheerplan **type vier**) kan je een **aanvullende subsidieverkrijgen voor het bereiken en nastreven van onbeheerde climaxvegetaties**. De jaarlijkse subsidie bedraagt 175 euro/ha. Als het bosbestand minstens 100 jaar oud is en de [natuurstreefbeelden](#) zich op voedselrijke bodems bevinden met potentieel hoge opstandwaarde wordt de subsidie verhoogd tot 325 euro/ha/jaar.

De subsidie om je terrein toegankelijk te maken en te houden

Als je voor je terrein een natuurbeheerplan **type één, twee, drie of vier** opstelt en je hebt er ook een **toegankelijkheidsregeling** (TR) voor, kan je in aanmerking komen voor een jaarlijkse subsidie, als het terrein waarvoor de TR is opgesteld een oppervlakte heeft van **minstens 5 ha**. Alle bestaande of toekomstige wegen en paden en de bivak-, speel- en hondenzones en de vrij toegankelijke zones, zoals aangeduid in de TR, moeten heel het jaar veilig en gratis toegankelijk zijn voor het publiek, op maat van de betrokken doelgroepen. Omwille van de openbare veiligheid (brandgevaar, storm of andere gevaarlijke situaties) of voor de bescherming van inheemse dier- en plantensoorten kan het terrein geheel of gedeeltelijk ontoegankelijk gesteld worden voor een periode van max. 2 maanden per jaar (openbare veiligheid), respectievelijk max. 5 maanden per jaar (bescherming van inheemse soorten).

De subsidie bedraagt het eerste jaar van de TR 70 euro/ha en de volgende jaren telkens 40 euro/ha. Voor een speelzone, bivakzone, hondenzone of vrij toegankelijke zone krijg je 120 euro/ha.

Andere subsidies

Bij het agentschap voor Natuur en Bos zijn nog tal van andere subsidies beschikbaar voor terreinbeheerders: voor aankoop van grond, voor inrichting van natuur, voor bebossing en herbebossing. Daarnaast zijn er nog specifieke subsidies voor inrichting van speelplaatsen van scholen en voor wildbeheereenheden.

Alle info hierover vind je op de recent bijgewerkte [website pagina](#).

Conclusie

Een natuurbeheerplan opstellen en dat natuurterrein vervolgens correct beheren, vergt van de beheerder een grote inzet. Door een uitgebreide subsidieregeling met jaarlijkse uitbetaling hoopt het Agentschap voor Natuur en Bos de drempel voor het opstellen van een natuurbeheerplan te verlagen. Als je meer informatie wil over wat deze subsidieregeling kan

betekenen voor jouw terrein, aarzel niet contact op te nemen met het aanspreekpunt voor natuurbeheerplannen in jouw provincie. Contactgegevens vind je [hier](#).

Gelieve als volgt citeren: Agentschap voor Natuur en Bos (2019) Het nieuwe natuurbeheerplan: Het nieuwe natuurbeheerplan: een verbintenis met voordelen. Bosrevue 74a, 1-6.

ISSN 2565-6953 – Bosrevue 74a